

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Anny Žákovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci žalobcu **Š. C.**, proti žalovanému **Ministerstvu dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky**, Námestie slobody č. 6, Bratislava, **o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného** číslo 152/2005 z 22. septembra 2005, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2007, č.k. 1S 13/2006-38, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31.mája 2007, č.k. 1S 13/2006-38, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu a žalobcovi náhradu trov nepriznal. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že pokiaľ žalovaný preskúmaným rozhodnutím nepriznal žalobcovi výsluhový dôchodok podľa § 137 ods. 1 zák.č. 328/2002

Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák.č. 382/2002 Z.z.“), pre posúdenie veci je rozhodujúci výklad ustanovenia § 126 ods. 1 uvedeného zákona. Krajský súd mal za preukázané, že žalobca bol od 1. januára 1978 do 28. mája 1992 v pracovnom pomere príslušníka Zboru ozbrojenej ochrany železníc (ďalej len „ZOOŽ“) a od 29. mája 1992 do 30. marca 1998 v služobnom pomere príslušníka Železničnej polície, od 1. augusta 1997 je nepretržite poberateľom invalidného dôchodku, pre výšku ktorého mu bola zhodnotená aj doba od 1. januára 1978 do 31. júla 1997, t.j. celá doba, ktorá sa zhodnocuje podľa § 58 zák.č. 328/2002 Z.z.. Dospel k záveru, že v čase skončenia služobného pomeru žalobcu (30. marca 1998) sa na služobný pomer príslušníkov Železničnej polície vzťahoval zák.č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru SR a zákon č. 230/1992 Zb. o Federálnej železničnej polícii v znení neskorších predpisov a že služobný pomer bol skončený z dôvodov uvedených v § 110 ods. 1 písm. b/ zák.č.410/1991 Zb.. Podľa názoru krajského súdu je možné v zmysle § 126 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. považovať invalidný dôchodok za dávku výsluhového zabezpečenia, lebo invalidný dôchodok nebol žalobcovi vyplácaný orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva z dôvodu, že Železničná polícia do 31. marca 1998 nemala zriadený svoj orgán sociálneho zabezpečenia a preto činnosti podľa piatej časti zákona č.100/1988 Zb. vykonávala Sociálna poisťovňa. Krajský súd vyslovil názor, že v prípade existencie orgánu sociálneho zabezpečenia Železničnej polície by sa invalidný dôchodok podľa § 126 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z. od 1. júla 2002 pretransformoval na invalidný výsluhový dôchodok. Krajský súd dospel k záveru, že aj o nepriznaní odchodného žalovaný rozhodol v súlade s § 117 ods. 1 zák.č. 410/1991 Zb., lebo žalobca nesplnil podmienku trvania služobného pomeru príslušníka Železničnej polície, keďže do doby trvania služobného pomeru sa nezapočítava doba trvania pracovného pomeru v ZOOŽ.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním žalobca a žiadal, aby ho odvolací súd zrušil a žalovanému prikázal priznať mu výsluhový dôchodok a odchodné od 1. januára 2005 s 13,5% úrokom z omeškania za čas od 1. januára 2005 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Namietol, že ustanovenie § 126 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z. nie je kľúčové, lebo orgán sociálneho zabezpečenia ministerstva mu invalidný dôchodok nevypláca a tento nemôže byť považovaný za invalidný výsluhový dôchodok. Predmetom žaloby nie je invalidný výsluhový dôchodok, ale výsluhový dôchodok a odchodné. Krajský súd nesprávne interpretoval ustanovenie § 137 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z. Pokiaľ dospel k záveru, že žalovaný správne v čase skončenia služobného pomeru žalobcovi nepriznal odchodné, s týmto

záverom nesúhlasí, lebo on k 30. marcu 1998 o odchodné ani nežiadal. Namietol tiež, že podľa § 58 zák.č. 328/2002 Z.z. sa do služobného pomeru započítava aj doba pracovného pomeru príslušníkov Zboru ozbrojenej ochrany železníc. Krajský súd sa nezaoberal žiadosťou podľa § 137 zák.č. 328/2002 Z.z, ale nepodstatnými vecami, ktoré nesprávne interpretoval.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu trval na predchádzajúcom vyjadrení k žalobe a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie je z časti dôvodné.

Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že žalobca žiadosťou z 2. decembra 2004 požiadal o priznanie výsluhového dôchodku a odchodného podľa § 137 zák.č. 328/2002 Z.z., poukazujúc na skutočnosť, že zo služobného pomeru policajta bol prepustený 31. marca 1998 a je poberateľom invalidného dôchodku.

Preskúmaným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie Generálneho riaditeľstva Železničnej polície číslo GRŽP-369-10/2005-OSSZ-SZ z 28. júna 2005 **o nepriznaní výsluhového dôchodku** podľa § 137 zák.č. 328/2002 Z.z. **a odchodného** podľa § 117 zák.č. 410/1991 Zb. v spojení s § 121 zák.č.328/2002 Z.z.

Z okolností, že žalobcovi bol v čase skončenia služobného pomeru priznaný invalidný dôchodok, žalovaný vyvodil, že túto dávku je možné považovať za dávku výsluhového zabezpečenia podľa § 126 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z., keďže podľa jeho názoru invalidný dôchodok nebol pretransformovaný na výsluhový dôchodok len z toho dôvodu, že ku dňu účinnosti zák.č. 328/2002 Z.z. bol vyplácaný Sociálnou poisťovňou. Rozhodnutie o odchodnom žalovaný odôvodnil tým, že podľa § 121 zák.č. 328/2002 Z.z. o dávkach sociálneho zabezpečenia, na ktoré vznikol nárok pred účinnosťou zák.č. 328/2002 Z.z. a o ktorých sa do tohto dňa právoplatne nerozhodlo, sa rozhodne podľa predpisov platných v čase skončenia služobného pomeru; podľa § 110 ods. 1 zák.č. 410/1991 Zb. patrilo odchodné, ak služobný pomer trval aspoň 6 rokov a túto podmienku žalobca nesplnil, keďže podľa § 44 ods. 2 zák.č. 230/1992 Zb. pre priznanie nárokov vyplývajúcich zo skončenia

služobného pomeru príslušníka Železničnej polície sa do doby trvania služobného pomeru nezapočítava doba trvania pracovného pomeru v ZOOŽ.

Žalobca bol v čase od 1. januára 1978 do 28. mája 1992 v pracovnom pomere príslušníka Zboru ozbrojenej ochrany železníc (ďalej len „ZOOŽ“), od 29. mája 1992 do 30. marca 1998 v služobnom pomere príslušníka Železničnej polície a od 1. augusta 1997 k 1. júlu 2002 bol nepretržite poberateľom invalidného dôchodku, priznaného podľa zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, pre výšku ktorého mu bola zhodnotená aj doba od 1. januára 1978 do 31. júla 1997.

Zbor ozbrojenej ochrany železníc bol zriadený dňom 1. januára 1975 (§ 9a zák.č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zák.č. 104/1974 Zb.) a pôsobil v obvode celoštátnych dráh, pričom štátnu správu dráh vykonávalo Federálne ministerstvo dopravy.

Podľa § 44 ods. 1 zák.č. 230/1992 Zb. o Federálnej železničnej polícii, ktorý nadobudol účinnosť dňom 29. mája 1992, Zbor ozbrojenej ochrany železníc, zriadený podľa doterajších predpisov, sa považuje dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona za železničnú políciu.

Železničná polícia Slovenskej republiky bola zriadená zákonom č. 61/1993 Z.z., pričom podľa § 5 ods. 1 tohto zákona Železničná polícia s územnou pôsobnosťou v Slovenskej republike zriadená podľa doterajších predpisov sa dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona považuje za Železničnú políciu Slovenskej republiky.

Nebolo sporné, že žalobca sa podľa § 44 ods. 2 prvej vety zák.č. 230/1992 Zb. stal policajtom Železničnej polície dňom 29. mája 1992 a od 17. marca 1993 policajtom Železničnej polície Slovenskej republiky (§ 5 ods. 2 zák.č. 61/1993 Z.z.).

V zmysle § 4 ods. 2 zák.č. 61/1993 Z.z., resp. § 64 ods. 1 zák.č. 57/1998 Z.z. v znení platnom do 31. marca 1998, služobný pomer policajtov Železničnej polície Slovenskej republiky sa riadil zákonom č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky.

Podľa § 117 ods. 1 zák.č. 410/1991 Zb. policajtovi, ktorého služobný pomer sa skončil uvoľnením alebo prepustením podľa § 110 ods. 1 písm. a/, b/, c/ alebo d/, patrí odchodné, **ak jeho služobný pomer trval aspoň 6 rokov.**

Podľa § 119 ods. 1 a § 120 ods. 1 zák.č. 410/1991 Zb. príspevok za službu (ďalej len "príspevok") patrí za podmienok ďalej uvedených policajtovi, ktorého služobný pomer skončil uvoľnením alebo prepustením z niektorého z dôvodov uvedených v § 110 ods. 1 písm. a/, b/, c/ alebo d/, **ak policajt vykonával službu aspoň po dobu 15 rokov.**

Služobný pomer žalobcu podľa Rozkazu riaditeľa Oblastnej správy Železničnej polície SR v K. číslo 160 z 31. marca 1998 skončil dňom 30. marca 1998 podľa § 110 ods. 1 písm. b/ zák.č. 410/1991 Zb.

Podľa § 44 ods. 2 tretej vety zák.č. 230/1992 Zb. pre priznanie nárokov vyplývajúcich zo skončenia služobného pomeru k Železničnej polícii Slovenskej republiky **sa do doby trvania služobného pomeru nezapočítava doba trvania pracovného pomeru v Zbore ozbrojenej ochrany železníc.**

Vzhľadom na citované ustanovenie sa **na účely § 117 a §§ 119 a 120 zák.č. 410/1991 Zb.** v čase skončenia služobného pomeru žalobcovi nemohli započítať doby od 1. januára 1978 do 28. mája 1992, kedy bol v pracovnom pomere príslušníka ZOOŽ. Na tieto účely **bola započítateľná iba doba služobného pomeru príslušníka Železničnej polície od 29. mája 1992 do 30. marca 1998, t.j. menej ako 6 rokov**. Žalobcovi teda podľa zák.č. 461/1991 Zb. nevznikol nárok na odchodné ani na príspevok.

Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že žalobca žiadosťou z 2. decembra 2004, doručenou Generálnemu riaditeľstvu Železničnej polície 6. decembra 2004 požiadal o priznanie odchodného a výsluhového dôchodku podľa §137 ods. 1 písm. b/ zák.č. 328/2002 Z.z.

Podľa § 137 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z. policajtovi, ktorého služobný pomer trval viac ako 15 rokov a pri skončení služobného pomeru nesplnil podmienky priznania dávky výsluhového zabezpečenia podľa doterajších predpisov, sa prizná dávka výsluhového zabezpečenia **podľa § 38 alebo 40**, ak

- a/ o to policajt požiada najneskôr do šiestich mesiacov od účinnosti tohto zákona alebo
- b/ splnil podmienku veku rozhodnú pre nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Podľa § 38 zák.č. 328/2002 Z.z.

(1) Policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, má nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval **najmenej 15 rokov**.

(2) Na výsluhový dôchodok má nárok aj policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, ak poberal invalidný výsluhový dôchodok a doba trvania služobného pomeru spolu s dobou poberania invalidného výsluhového dôchodku dosahuje najmenej 15 rokov. Pri výpočte takéhoto výsluhového dôchodku sa základ použitý na výpočet invalidného výsluhového dôchodku zvyšuje o rovnaké percentá, o aké by sa zvýšil invalidný výsluhový dôchodok do dňa priznania výsluhového dôchodku.

(3) Policajtom vzniká nárok na výsluhový dôchodok po dovŕšení veku potrebného na nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, ak jeho služobný pomer skončil

a) stratou hodnosti,

b) prepustením z dôvodu právoplatného odsúdenia za prečin, ktorý je úmyselným trestným činom, alebo za zločin.

Predpokladom vzniku nároku na výsluhový dôchodok podľa § 38 zák.č. 328/2002 Z.z. je trvanie služobného pomeru policajta (aj s prípadným započítaním doby poberania invalidného výsluhového dôchodku) po dobu **najmenej 15 rokov**.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca bol policajtom len od 29. mája 1992 do 30. marca 1998, teda menej ako šesť rokov a obdobie od 1. januára 1978 do 28. mája 1992, počas ktorého bol príslušníkom ZOOŽ sa podľa § 44 ods. 2 zák.č. 230/1992 Zb. pre priznanie nárokov vyplývajúcich zo skončenia služobného pomeru k Železničnej polícii Slovenskej republiky do doby trvania služobného pomeru nezapočítava.

Zákon č.230/1992 Zb. a teda i jeho § 44 ods. 2, bol zrušený až zákonom č. 58/1998 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. apríla 1998.

Pracovný pomer príslušníka Zboru ozbrojenej ochrany železníc sa preto za služobný pomer policajta považoval len u tých bývalých príslušníkov ZOOŽ, ktorým ich pracovný pomer k železničnej polícii SR trval k 1. aprílu 1998.

Žalobca v žalobe namietal, že podľa § 58 zák.č. 328/2002 Z.z. sa mu ako doba služobného pomeru policajta má hodnotiť aj doba základnej vojenskej služby ako aj doba služobného pomeru príslušníka Železničnej polície, v ktorej má byť započítaná aj doba pracovného pomeru k ZOOŽ.

Podľa § 250i ods. 3 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie žalovaného bolo vydané 22. septembra 2005.

Z ustanovenia § 1 zák.č. 328/2002 Z.z. vyplýva, že tento zákon upravuje sociálne zabezpečenie príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, colníkov (ďalej len "policajt") a príslušníkov ozbrojených síl.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ a b/ zák.č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2005 do 31. decembra 2007 dobou trvania služobného pomeru rozhodujúcou na vznik nároku na výsluhový príspevok, odchodné, úmrtné, výsluhový dôchodok a invalidný výsluhový dôchodok a pre výšku týchto dávok je doba:

- výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej vojenskej služby, alebo prípravnej vojenskej služby v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom platným v dobe jej výkonu,
- trvania služobného pomeru v ozbrojených bezpečnostných zboroch, v ozbrojených zboroch a v ozbrojených silách Československej republiky, Československej socialistickej republiky a Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky pred 1. januárom 1993.

Keďže zákon č. 328/2002 Z.z. nadobudol účinnosť dňom 1. júla 2002, ustanovenie § 58 v citovanom znení sa vzťahovalo len na tých policajtov, ktorých služobný pomer trval ku dňu jeho účinnosti, t.j. k 1. júlu 2002. Tento záver vyplýva aj z toho, že v prechodných ustanoveniach zákona (§ 121 a nasl. zák.č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2007) zákonodarca neustanovil, že by sa doba výkonu základnej vojenskej služby a pracovného pomeru príslušníka ZOOŽ mala ako doba služobného pomeru hodnotiť na účely

priznania výsluhového dôchodku a odchodného aj u tých bývalých policajtov, ktorých služobný pomer skončil pred 1. aprílom 1998.

Na doplnenie treba uviesť, že možnosť priznania výsluhového dôchodku policajtom, ktorých služobný pomer skončil pred 1. aprílom 1998, vyplýva až z ustanovenia § 143h v spojení s § 58 ods. 1 písm. s/ zák.č. 328/2002 Z.z. v znení zák.č. 519/2007 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2008.

Pokiaľ teda žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o nepriznaní výsluhového dôchodku, rozhodol v súlade so zákonom.

Žalovaný nepriznanie odchodného odôvodnil ustanovením § 121 zák.č. 328/2002 Z.z. majúc za to, že ide o dávku sociálneho zabezpečenia a preto nárok na odchodné posudzoval podľa § 110 zák.č. 410/1991 Zb. dospējúc k záveru, že vzhľadom na nesplnenie podmienky trvania služobného pomeru po dobu najmenej šesť rokov žalobcovi nebolo možné odchodné priznať.

Podľa § 121 zák.č. 328/2002 Z.z. o dávkach sociálneho zabezpečenia, na ktoré vznikol nárok pred účinnosťou tohto zákona a o ktorých sa do tohto dňa právoplatne nerozhodlo, sa rozhodne podľa doterajších predpisov.

Odchodné je aj podľa názoru odvolacieho súdu dávkou sociálneho zabezpečenia. zákon č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom ku dňu rozhodnutia žalovaného neupravuje novým spôsobom nárok na odchodné policajtov, ktorým nevznikol nárok na odchodné podľa doterajších predpisov. Pokiaľ teda žalovaný žiadosť o odchodné posúdil podľa § 110 ods. 1 zák.č. 410/1991 Zb. v spojení s § 121 zák.č. 328/2002 Z.z. a odchodné žalobcovi nepriznal, rozhodol v súlade so zákonom.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ krajský súd žalobu zamietol, rozhodol vecne správne a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 OSP, lebo účastníci ich náhradu nežiadali.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2008

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová